

кількість завдань протягом семінару, яка сприяє швидшому закріпленню вивченого матеріалу.

Отже, впровадження новітніх кейсів на заняттях з англійської мови сприяє підвищенню мотивації здобувачів вищої освіти, допомагає глибше розкрити їхній ментальний потенціал, а також уможливорює розвиток та самовдосконалення в навчально-комунікативному процесі. Перспективу подальших розвідок вбачаємо у докладному студіюванні методу CLIL.

Література:

1. Scott Thornbury. A Dogme for English Language Teaching. 2000. URL: <https://englishcoachonline.com/blog/dogme-elt/>
2. Гурко О. В. Освітні тренди як складник новітнього розвитку здобувачів вищої освіти. *Філологічні науки*. Ч. 1. 2022. С. 82–83.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-227-2-102>

TEACHING FOREIGN LANGUAGE DISCOURSE TO IT STUDENTS VIA PROFESSIONALLY ORIENTED PROJECTS

НАВЧАННЯ ІНШОМОВНОГО ДИСКУРСУ СТУДЕНТІВ ІТ-СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ З ВИКОРИСТАННЯМ ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНИХ ПРОЄКТІВ

Hurska O. O.

*Candidate of Pedagogical Sciences,
Associate Professor at the Department
of Professional Foreign Languages
National Aviation University*

Гурська О. О.

*кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри іноземних мов
за фахом
Національний авіаційний університет*

Tereminko L. H.

*Candidate of Pedagogical Sciences,
Associate Professor at the Department of
Professional Foreign Languages
National Aviation University
Kyiv, Ukraine*

Теремінко Л. Г.

*кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри іноземних мов
за фахом
Національний авіаційний університет
м. Київ, Україна*

Сучасна парадигма вищої освіти вимагає від майбутніх фахівців професійної компетентності, невід'ємною складовою якої є вільне

володіння іноземною мовою та нормами іншомовного професійного спілкування. Аналіз наукових досліджень процесу іншомовної освіти (Н. Арістова, С. Гураль, О. Тарнопольський, J. Bruner, M. Snow, M. Met) дозволяє визначити навчання *іншомовного професійного дискурсу* (Т. Ван Дейк, М. Фуко, G. Brown, R. Carter, D. Shiffrin) студентів ІТ-спеціальностей як основу ефективного формування іншомовної комунікативної компетенції.

Професійно орієнтовані проекти розглядаються як найконструктивніший метод для навчання іншомовного професійного дискурсу [2; 7] з метою формування компетенцій, що дозволяють здійснювати іншомовну професійну комунікацію. Отже, освітній процес має будуватися на засадах комунікативності. Використання проектної діяльності на заняттях іноземною мовою сприяє реалізації принципу колективної комунікативності у чотирьох напрямках [4; 8]: проектна діяльність передбачає колективну творчість; колективна комунікативність забезпечує індивідуалізацію освітнього процесу, що також підтверджує його особистісно-діяльнісний характер; кожен студент бере активну участь у вирішенні запропонованих практичних завдань та обирає особистісно значущий предмет продуктивного виду мовної діяльності (тема проекту, засоби досягнення мети, способи його вираження, переваги).

Відтак, освітній процес набуває, з одного боку, особистісно-орієнтованого характеру, оскільки вимагає від студентів активної взаємодії в групах в процесі обговорення фахово орієнтованих проблем. З іншого боку, він спрямований на формування та розвиток як комунікативної компетенції у галузі володіння іноземною мовою, так і професійної компетенції під час роботи з автентичним матеріалом за спеціальністю.

На думку вченого Є. Пасова, справжня комунікативність визначається такими характеристиками [3]: мотивованість, особистісний зміст та цілеспрямованість будь-якої діяльності студента; мисленнєва активність; вираження особистого ставлення до проблем та предмета обговорення; взаємодія та контактність в емоційному, смислового, особистісному аспектах; ситуативність; функціональність; евристичність як організація матеріалу та процесу його засвоєння; змістовність як об'єктивна характеристика та інформативність як суб'єктивна характеристика навчальних матеріалів; проблемність як засіб організації та презентації навчальних матеріалів; новизна як стала варіативність всіх компонентів освітнього процесу; виразність у використанні вербальних та невербальних засобів спілкування.

Зауважимо, що умови навчання іншомовного дискурсу та основних положень професійно орієнтованої проектної діяльності реалізують принципи комунікативності навчання з метою здійснення взаємодії майбутніх фахівців, контактності та ситуативності спілкування, максимального наближення до імітації реальної комунікації; зумовлюють виразність та адекватність підбору вербальних та невербальних засобів в процесі комунікації, сприяють активізації когнітивної свідомості партнерів у спілкуванні [2; 7].

Конкретні *цлі* професійно орієнтованого проектного навчання можна визначити як розвиток пізнавальних та дослідницьких навичок студентів, критичного та творчого мислення, умінь самостійно конструювати свої знання, орієнтуватися в інформаційному просторі. За визначенням дослідниці Є. Полат, використання методу професійно орієнтованих проектів засноване на *принципах* [4] проблемності, інтегративності, творчої самоактуалізації, співробітництва, особистої зацікавленості та комплексної мотивації, а основні вимоги щодо застосування цього методу характеризуються: наявністю значущої у дослідному, творчому плані проблеми/завдання, що потребує інтегрованого знання, дослідницького пошуку для її вирішення; практичною, теоретичною, пізнавальною значимістю майбутніх результатів; самостійністю діяльності студентів; структурованістю змістовної частини проекту (із зазначенням поетапних результатів); використанням дослідницьких методів, що передбачають певну послідовність дій.

Крім того, метод професійно орієнтованих проектів розглядається як необхідна умова ефективного навчання іншомовного дискурсу з кількох причин: 1) діяльність у рамках дослідницького проекту сприяє формуванню *лінгвістичної компетенції*, оскільки студенти працюють з автентичними професійними текстами, що прискорює процес оволодіння професійною терміносистемою; 2) оформлення результатів проекту вимагає від майбутніх ІТ-фахівців адекватності та логічності викладу фактів з використанням різних опорних лексичних та синтаксичних конструкцій; 3) робота у групі розвиває *соціальну, соціолінгвістичну, дискурсивну та соціокультурну компетенції* у процесі спілкування при реалізації комунікативних намірів з урахуванням мети та ситуації спілкування, коли потрібен вибір адекватних мовних засобів, семантична правильність та контекстуальність висловлювань для підтримки ефективності комунікації; 4) знайомство з різними точками зору на одну проблему формує *загальнокультурні компетенції*, готує студентів до толерантного відношення та відстоювання власних поглядів; 5) в процесі реалізації методу

професійно орієнтованих проєктів зростає значущість розвитку *інструментальних компетенцій* (збір та аналіз інформації) та *загальнонаукових компетенцій* (висування гіпотез, висновків); під час такої роботи відбувається розвиток у студентів здатності гнучкого використання різних видів інформації, уміння коректно інтерпретувати її та ефективно заповнювати відсутні блоки інформації, що говорить про реалізацію когнітивного підходу в навчанні [1].

Розуміючи мету навчання іноземної мови як формування іншомовної комунікативної компетенції, що включає здатність здійснювати іншомовне професійне спілкування, ми позначаємо одне із завдань, вирішення якого необхідне для досягнення поставленої мети, як формування навичок такого спілкування через навчання іншомовного дискурсу [2; 7].

Таким чином, проєктна методика сприяє соціалізації майбутніх ІТ-фахівців, формуванню комунікативних умінь у галузі професійного спілкування, активізації мовних та когнітивних здібностей студентів, оволодінню терміносистемою сфери спеціальності, розвитку умінь організації самостійної роботи, реалізації творчого потенціалу студентів, максимально наближає процес навчання до ситуації реального професійного іншомовного спілкування, комплексно впливаючи на розвиток мовних та професійних компетенцій, що повною мірою сприяє реалізації компетентнісного та особистісно-орієнтованого підходів, закладених при створенні освітньої програми з іноземної мови для студентів ІТ-спеціальностей [5; 6].

Література:

1. Ван Дейк Т. А. Язык, познание, коммуникация. М. : БГК им. И. А. Бодуэна де Куртене, 2000. 308 с.
2. Павлішак О. Навчання іншомовного професійного дискурсу студентів нефілологічних спеціальностей у вищих навчальних закладах. *Рідне слово в етнокультурному вимірі*. 2017. С. 441–450.
3. Пассов Е. И. Коммуникативный метод обучения иномязычному говорению. М. : Просвещение, 1991. 223 с.
4. Полат Е. С. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования : учеб. пособие для пед. вузов и системы повышения квалификации пед. кадров / под ред. Е. С. Полат. М. : Академия, 2003. 270 с.
5. Пометун О. І., Пороженко Л. В. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід. Київ : АПН, 2002. 136 с.

6. Сисоева С. О. Педагогічні технології у неперервній професійній освіті. Неперервна професійна освіта: філософія, педагогічні парадигми, прогноз : монографія / за ред. В. Г. Кременя. Київ : Наукова думка, 2003. С. 449–564.

7. Hatch E. Discourse and Language Education. Cambridge University Press, 2000. 327 p.

8. Savignon S. Interpreting communicative language teaching: Contexts and concerns in teacher education. New Haven : Yale University Press, 2002. 256 p.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-227-2-103>

THE USE OF CREATIVE TASKS IN THE UKRAINIAN LANGUAGE WHEN CHECKING THE LEARNED MATERIAL

ВИКОРИСТАННЯ ТВОРЧИХ ЗАВДАНЬ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ПРИ ПЕРЕВІРЦІ ЗАСВОЄНОГО МАТЕРІАЛУ

Ivanenko I. M.

*Candidate of philological Sciences,
Associate Professor,
Associate Professor at the Department
of Language Training
Bogomolets National Medical
University
Kyiv, Ukraine*

Іваненко І. М.

*кандидат філологічних наук,
доцент,
доцент кафедри україністики
Національний медичний університет
імені О. О. Богомольця
м. Київ, Україна*

З 2006 року в Україні основним іспитом для абітурієнтів усіх спеціальностей є Зовнішнє Незалежне Оцінювання (ЗНО). Він складається власне з тестової частини з відкритими та закритими питаннями та творчого завдання. Результати ЗНО враховуються при вступі до всіх закладів вищої освіти України. Саме за ним визначається рейтинг абітурієнтів. Отже, важливо, аби вони відповідали реальним знанням випускників. ЗНО з української мови є обов'язковим для всіх абітурієнтів, безвідносно до того, на яку саме програму вони вступають. Втім, існує чимало суперечок стосовно відповідності балів ЗНО тому рівню знань, який реально мають здобувачі освіти. Так, Параниця С. П. зазначає, що ЗНО в цілому дозволяє точно визначити рівень здобувачів освіти, щоправда, воно не вичерпує